

Naznanja se članicam društva Svoboda št. 748, SNPJ, da se vrši redna mesečna seja v petek, 12. maja ob 8. zvečer. Prosi se, da boste gotovo vse navzoče, ker je nekaj zelo važnega — Anna Vadnal tajnica

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Priloge raznašalec v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecev \$3.00; za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto \$6.00
za 6 mesecev \$3.25; za 3 mesece \$1.60
Za Zedinjene države za celo leto \$4.50
za 6 mesecev \$2.50; za 3 mesece \$1.25
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:
za celo leto \$8.00 za 6 mesecev \$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

OBISKOVALCEM NEWYORŠKE RAZSTAVE

"Glas naroda" je objavil pod gornjim naslovom uredniški članek, v katerem daje nasvete našim rojakom, ki bodo prišli v New York na ogled tamošnje svetovne razstave. Ker ni dvoma, da bo odšlo iz Clevelanda par stotin Slovencev, zato smo ponatisnili ta članek, da se bodo vedeli naši rojaki po njem ravnavati. "Glas naroda" piše:

Ta članek je namenjen tistim našim ljudem, ki si nameravajo letos ali prihodnje leto ogledati svetovno razstavo v New Yorku, pa niso New Yorka navajeni.

Mnogo jih je, ki so bili pred dvajsetimi ali tridesetimi leti prvič v tem Babilonu ter so odtlej živeli v majhnih mestih, na farmah ali kjerkoli.

Takim obiskovalcem priporočamo skrajno previdnost. Kajti New York je New York, in le en sam New York je na svetu.

Obiskovalcu ne preti nobena nepravilica, niti podnevi niti ponoči, dokler hodi svojo pot in ne posluša na cesti ali v javnih prostorih "svetovalcev," čijih število se je posebno v tem času povečalo za nič koliko.

V New Yorku pričakujemo več sto slovenskih obiskovalcev iz vseh delov Združenih držav. Posebno iz vzhodnih držav jih bo dosti. Glavni naval bo meseca junija in julija, v času počitnic.

Nekaj bi resno svetovali tistim našim rojakom, ki se bodo prepeljali s karami v New York.

Takoj po prihodu v New York spravite karo v kakšno garažo, kajti po New Yorku se s karo prav posebno daleč ne pride. Prometni predpisi so strogi, in kdor vele-mesta ne pozna, bo imel s karo dosti več sitnosti kot pa dobička od nje.

Za borih pet centov vas pelje podzemna železnica dvajset ali še več milj daleč, kdor se pa ž njo noče voziti, lahko vzame bus ali pa nadulčno železnico. V skrajnem slučaju se lahko najame taksi, kar tudi ni predrago.

Obiskovalcem, ki se bodo oglašili v našem uredništvu, bomo šli po možnosti na roko.

V "Glasu naroda" boste opazili od časa do časa oglase naših gostilničarjev, ki bodo slehernemu za primeren denar dobro postregli.

Slovenec sicer nimamo dosti gostiln oziroma restavracij, toda, kar jih je, odgovarjajo svojemu namenu.

Dnevi, ki jih boste preživeli v New Yorku, vam bodo ostali do smrti v spominu.

Svetovna razstava je že sama po sebi čudo moderne tehnike, poleg razstave ima pa New York toliko znamenitosti kot nobeno drugo mesto na svetu.

Nobeno drugo mesto na svetu ne premore takih gledališč, muzejev, stavb, trgovin itd., kot ameriška metropola ob Hudsonu.

Iskreno Vas vabimo, pridite!

Taka prilika kot se vam nudi letos in prihodnje leto, se vam najbrž ne bo nudila nikdar več.

KDO JE NA SLOVAŠKEM ŽID?

Slovaška vlada je izdala židovski zakon, ki je vzbudil v zunanjem svetu veliko pozornost in zlasti v Vatikanu. Slovaški vladi namreč načeljuje katoliški duhovnik msgr. dr. Tiso, ki je ob ustanovitvi Slovaške v jeseni slavnostno proglasil, da bo Slovaška izrazito krščanska država. Kljub temu proglašja slovaški židovski zakon, podpisan od dr. Tise, da se smatra vsakdo za žida, ki je bil od leta 1918. žid ali po letu 1918. krščen. Če je torej kak žid prestopil po letu 1918. v katoliško cerkev, mu to nič ne pomaga, po slovaškem židovskem zakonu kljub temu ni katoličan, ampak ostane žid in mora s tem nositi vse posledice, to je, da ne more dobiti na Slovaškem nobene javne službe, ne sme izvrševati svobodnih poklicev, ne se udeleževati v gospodarskih podjetjih itd. Krst in sprejetje v katoliško cerkev mu torej slovaška vlada ne priznava, p7 najsi se je še tako pobožno uživel v novo vero in četudi so njegovi otroci že pri rojstvu krščeni za katoličane, po tem zakonu ostanejo židje z vsemi posledicami. To vse pa je proti svoječasni izjavi papeža o rasnem vprašanju.

UREDNIKOVA POŠTA

ZA OSVOBODITEV RUDOLFA OPARA

Da je akcija za osvoboditev tega slovenskega mladega fanta nujna, ni treba še posebej poudarjati. Naj ne bo nobenega srca tako trdega, da ne bi čutilo trpljenje enega člana slovenskega naroda. Rudolf Opara ni noben kriminalce, zajet v boju proti fašizmu, za svobodo in demokracijo. Obsojen na smrt, a potem pomiloščen na počasno umiranje. On ni zahteval za sebe ničesar, ker je zastavil svoje mlado življenje za ideale, v katere je veroval in veruje in hrepeni sleherni od nas, to je boj za svobodo in demokracijo človeka. Dvesto in trideset slovenskih grobov je v Španiji, dvesto in trideset slovenskih življenj je darovanih v tem boju, ki so nam dali in ne potrebujejo nič več. Dajmo pa mi v imenu in spominu pomagati enemu živemu iz temne ječe. Slovenci smo lahko ponosni, da imamo toliko hrabrih moških v teh časih trenja preobratov, ki se zavedajo njihovega položaja in borbe. Naša dolžnost pa je, da se otresemo malodušnosti in storimo vse, kar je v naši moči, da se Rudolf Opara povrne domov k svoji materi, bratu in sestri, ki ga tako pogrešajo. Za to še enkrat kličem onim, kateri se tako spozabljajo z nam prav nič častnimi dovijti. Pomislite samo, kako trpi njegova mati in družina. Ako vam ni nič do tega, naj vam bo kot

človeška dolžnost do bližnjega, da ne skrunite trpljenja matere, kajti imeti sina v dvajsetletni ječi in to še v tujini, da ga ne more videti in mu pomagati je grozno. Bodimo raje ponosni nanjo, da je dala svetu takega sina. Prve korake, ki so se povzeli so peticije, razposlana na vsa društva enot, na katere še bo pobiralo podpise ameriških državljanov, v znak zahteve o osvoboditve, katere bodo izročene na pristojno mesto se je že uvelod. Apelira se tudi za finančno pomoč, kajti družina Opara ne more vzdržati velikih stroškov. Res smo Slovenci že mnogokrat pripomogli eni ali drugi akciji, ne prezirimo tudi te, pač pa storimo vse, kar se da storiti za osvoboditev R. Opere, da čim prej pride domov. Rudolf je šele 23 let star, rojen v Clevelandu, očeta je izgubil, ko je bil 3 leta star, ima še brata, sestro in mater, ki so pa v tej zadevi brez moči in potrebujejo delovanje nas vseh. Vsa finančna pomoč naj se pošlje na tajnika odbora Vincent Coff, 15335 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio.

V petek večer se bo predvajalo kazanje filma "If War Comes Tomorrow" v Slov. delu domu na Waterloo Rd., ob 7. uri zvečer. Posetite to prireditev, vstopnina je samo 20 centov. — M. Pre-ni nič do tega, naj vam bo kot

Iz Collinwooda

Se imate čas, da se zglasite za Materinsko parada v nedeljo dne 14. maja ob 1. uri popoldne.

Predzadnjo sejo mestnih zastopnikov je volilo 30 proti Mothers' Day Peace Parade tag day, samo dva zastopnika sta volila za. Slovenski zastopniki so bili vsi proti. Obsodili so to organizacijo kot "komunistično." In na ponedeljkovi seji, ko je prišla stvar zopet na dnevni red so zopet odvrgli predlogo za tag day, 19 in 12. Ali so samo komunisti proti vojni? Kdo je kriv da komunistična organizacija raste večja vsaki dan? Oni so krivi, ki so najbolj proti komunizmu, oni, ki ne dajo ljudem več prosto dihati. Hočejo jim utrgati WPA dela in javno podporo. To je tisto, da bo sleherni postal komunist, ako se razmere hitro ne izboljšajo. Materinska organizacija ni komunistična: v zadnji svetovni vojni so bili sinovi in krvavih poljanah vseh vrst, katoliki, protestantje, komunisti, socialisti in sinovi, pripadajoči različnim organizacijam, vsi so pa morali iti preko morja v vojni metez. Ravno isto je pri Materinski organizaciji, tu so matere vseh vrst, med njimi je tudi sodnica Florence E. Ellen. Tu so matere, ki imamo visoko izobrazbo, so tudi preproste delavske matere, vse pa delujejo skupaj proti vojni, zato so si izbrale majnik, na Materinski dan, za protest.

Mrs. Royce Day Fry, predsednica te organizacije, zelo izbrabljena ženska, je v nedeljo imela kratek govor, v katerem je povdarila, le naj nas kličejo komuniste, ali mi se ne podamo, paradirola bomo, če so še bolj proti nam. Take organizacije nimam dišijo, ker smo proti vojni, proti pošiljati vojnega materiala agresorjem in ker

(Daj na 3. str.)

IZTERJEVANJE MEZD

Da delodajalec ne plačuje redno zaslužene mezd, se primeroma redko zgodi v večjih ameriških industrijah. V manjših delavnicah ali pa s strani manjših kontraktorjev pa se dostikrat godi, da delavec ne dobiva mezd pravočasno ali pa dobiva nekaj na račun ali pa je sploh ne dobiva. Gospodar pravi, da nima denarja, da naj delavec počaka. Dostikrat pa nastane spor glede pravega zneska urne, tedenske oziroma dnevne plače. Ali pa delodajalec hoče odbiti kaj, češ da je delavec pokvaril robo ali ni izvršil dela, kakor bi moral.

Dejstvo je, da v večini držav zakon sploh ne dovoljuje gospodarju, da bi pod eno ali drugo pretežno odklonil plačilo vse dolžne mezd. Skoraj vse države so vzakonile postavbe da se mora mezd plačevati v določeni dobi — tedensko, polumesečno ali mesečno.

Večina držav določa, da se morajo mezd plačevati vsaj polumesečno. Izmed teh držav naj navedemo države California, Colorado, Illinois, Indiana, Michigan, New Jersey, Ohio in Pennsylvania. Država New York določa tedensko plačevanje, da je pa delodajalcu šest dni časa, da poravnja plačilo predhodnega tedna; vsled tega je popolnoma prav, ako gospodar plačuje vsakih 14 dni, namreč za prejšnji in za tekoči teden. V državah New-Englanda je tedensko plačevanje zakonito ukazano. Oregon je ena izmed držav, kjer se morajo mezd plačevati vsaj po enkrat na mesec.

Nekaj časa se je dvomilo, dali imajo države pravico zakoniti postavbe, ki določajo čas, ko se mezd morajo plačevati. Vrhovno sodišče države California je v neki pravdi odločilo, da taki zakoni omejujejo ustavno pravico delodajalca in delavca do svobodnega pogajanja glede načina in roka plačila. Na drugi strani pa je najvišje sodišče države New York odobrilo tako zakonodajo, češ, da ima država interes v blagobitju svojih državljanov, ki mu je najbolj u-

streženo, ako delavec dobiva svojo plačo v rednih in pogostih presledkih. Vrhovno sodišče Združenih držav je potrdilo ustavnost newyorškega zakona, rekoč, zakon predstavlja pravoveljavno in primerno izvrševanje policijske oblasti države.

Večina držav določa kazni za delodajalca, ki ne plačuje redno dolžnih mezd. Te kazni so globo od \$25 do \$500. V državi New York določa kazenski zakon, da kršitev mezdnih določb Labor law-a je kazenski prestopek, in slučaj, da so bili individualni delodajalci ali člani korporacije, ki so bili dolžni delavcem mnogo denarja, odsedeli dolge kazni v zaporu, so vse prej kot redki. V nekaterih državah sme delavec celo zahtevati odškodnino za škodo, ki jo trpel vsled neplačila mezd.

Izterjanje mezd je bilo v mnogih državah poenostavljeno. Ponekod so bila ustanovljena "sodišča malih zadev" (Small Claim Courts), ki na hiter način in brez stroškov obravnava meddne pravde, pri katerih navadno ni treba odvnetika. Društva za pravno pomoč (Legal Aid Societies) v večjih mestih pomagajo izterjati mezd proti malemu odstotku iztoženega denarja. V mnogih državah državni uradi za delo (labor departments) odpravljajo izterjanje in obtoževanje delodajalcev. FLIS.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Buhl, Minn. — Dne 30. aprila je bilo najdeno truplo Petra Rabuzija, člana društva 314 S. N. P. J., ki je 11. novembra 1938 odšel na lov in se ni več vrnil. Ostanke trupla so se nahajali komaj četrtil milje od Buhla v visoki travi in to je vzrok, da ga toliko časa niso našli, ker nihče ni slutil, da je tako blizu in iskali so ga milje in milje daleč naokoli po gozdovih. Pokopan je bil 2. maja. Pokojni Peter Rabuzi je bil star 58 let in doma od Črnomlja v Beli krajini. Tu zapušča ženo in dva sinova, v Calumetu Mich. pa hčer. Sodi se, da je izvršil samomor.

Coshoccon, O. — V tem kraju je bil pred dnevi v spopadu med stavkajočimi rudarji in stavkokazi ubit rudar John Abram, ki je vsekakor bil Slovenec. Ustrelil ga je neodvisni operator Charles Reiter, ki je obratoval svoj premogovnik med stavko. Podrobnosti o tem rojaku še niso znane.

Akron, O. — V Shermanu, O., so pred kratkim našli truplo rojaka Pavia Cente, ki so ga pogrešali že dva meseca. Cente je izginil 28. februarja t. l. in značilni na njegovem, zdaj že napol razpadlem truplu, ki je bilo najdeno zunaj na polju, kažejo, da je bil umorjen. Pokojnik je bade hranil v neki steklenici čez \$2,000, toda steklenico so našli prazno. Bil je torej roparski umor. Druge podrobnosti niso znane.

Kansas City, Kans. — Pred kratkim je tu umrla Mary Spehar, roj Butala, stara 62 let in doma s Stražnega vrha pri Črnomlju v Beli krajini. Tu je bivala 42 let in zapušča šest sinov in dve hčeri. — Dalje je istočasno umrla Katarina Anžekovič, roj. Rožman, stara 75 let in doma iz Čepelanov pri Nemški Loki v Beli krajini. V Ameriki je živela 49 let, bila je dvakrat omožena in tu zapušča dve hčerki.

Calumet, Mich. — J. Smale, star 54 let in doma iz Starega trga pri Poljanah v Beli krajini, je bil zadnje dni smrtno ponesrečen v rudniku. Med delom se je nanj vsula velika plast ka-

menja in bil je na mestu ubit. Tu je živel 35 let in zapušča ženo in pet otrok. — Dne 23. aprila je v bolnišnici umrla žena Johna Pluta, roj. Struncelj in stara 52 let. Rojena je bila v Manifestigu, Mich., in zapušča moža, štiri sinove, pet hčer in sestro, vdovo po pok. Jos. Plavcu. — Mary Staudohar se je zadnje dni omožila s Fincem, Johnom Wittakerjem.

Richmond, W. Va. — Tu so pred kratkim umrli: John Gornik, samski, doma iz Cerknice na Notranjskem; Frances Urbas iz Dolenje vasi pri Cerknici, ki zapušča moža in tri sinove; Jožefa Gregorič s Hriba pri Loškem potoku, ki zapušča dva sinova in brata.

BLISK IMA SVOJA POTA

Med nevihto, ki je razsajala te dni v okolici Freiburga v sudeški pokrajini, je treščilo v hišno napeljavno župana Adolfa Hyla v Lileinu. Električna iskra je šinila vzdolž napeljave v spalnico, preskočila je na okna, razbila štiri okvire in 14 šip, uničila vso električno napeljavo in zažgala zavese pri oknih. Ogenj so mogli še pravočasno pogasiti. Človeških žrtev ni bilo.

ELEKTRICNA OGRAJA

Zavoljo štednje nameravajo znani Yellowstonski narodni park v Zedinjenih državah ograditi z električno ograjo. Namesto lesene ali železne ograje, bodo vse ozemlje obdali z žico s šibkim tokom. Če se bo kakšna žival zapodila v žico, dobi slaboten električen sunek in bo opustila namen pobege. Sčasoma bo žica dobila torej tudi vzgojni pomen.

NOVA LADJA ZA RUSIJO

Iz ladjedelnice v Livornu je te dni odplaval ladja "Taškent", ki so jo izgotovili po naročilu ruske vlade. Pri poskusni vožnji se je izkazalo, da je "Taškent" najhitrejša križarka na svetu.

KDO POTUJE TO LETO V STARI KRAJ?

Razne vesti in novice ki jih čitamo v časopisih nam en dan poročajo, da bo vojna, drugi dan, da je ne bo. Radi takih negotovih sporočil se je onim, ki imajo namen to leto obiskati staro domovino, zelo težko odločiti za potovanje, že je potreba nekaj "korajže" za tako odločitev. Ker pa sploh ni vzrokov za vojno in ker se vedno deluje na to, da se obdrži mir v Evropi, pač menda ni potrebno, da bi strah pred evropsko vojno zadržal katerega od potovanja v stari kraj. Vsi oni, ki imajo dovolj "korajže", da potujejo v stari kraj, so vabljeni, da se pridružijo izletu, ki se vrši na največjem in najhitrejšem parniku francoske linije

NORMANDIE

na 14. junija. Potnike tega izleta bode spremljal in vodil od Clevelanda do Ljubljane AUGUST KOLLANDER, ki ima že 20 letne izkušnje v odpremljanju potnikov, on bode gledal za udobnost svojih potnikov.

Drugi izlet pa se vrši dne 6. julija na parniku ILE DE FRANCE in potnike tega izleta bo KOLLANDER pričakal v Havre in jih spremljal od tam preko Pariza v Ljubljano. Znano je, da Kollander najbolj skrbi za svoje potnike in radi tega se njegove tvrdke tudi rojaki najraje poslužujejo. Za 14. junija je že sedaj prigašenih okrog 15 potnikov. Priglasite se še vi!

Ker je čas kratek, je potrebno, da se čim prej prijavite pri:

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Avenue -- v Slov. Narodnem Domu
Cleveland, Ohio.

ŠKRAT

"Očka, jaz pa nič več ne dim v zadnji klopi." "To me veseli, sinko. Kako pa prišlo do tega?" "Klop na novo pleskajo."

Vestnost. — Jernej pride v Ljubljano. Prenoči v hotelu. Sredi noči nekdo potrka na vrata njegove sobe.

"Kdo je?" "Vaš kovčeg sem prinela, odvrne sluga.

"Pojdi k vragu!" zareži Jernej. "S tem bi bil vendar lažje, kaj? jutra počakali! In spet spi.

Čez četrtr ure ga iznova zbodijo. "Kdo je?"

"Jaz," se spet oglasi sluga. "Povedati sem prišel, da ti ni bil vaš kovčeg."

"Ali vas dama ni nič vprašala, kdo vam je izročil sopek?" "Postrešek: "Nič, saj je rala že vedeti. Takoj je rekla: "Že spet stari osel!"

Kako? — Mihec je imel smolo, da je sedel na rjav žebel. Jokaje pride k učitelju.

"Gospod učitelj, na žebel sem se zboldel. Kaj naj naredim?"

"Najprej izsesaj rano, da si ti ne prisadi!"

Po dolgem lovu ujame strupeni tatu in mu pomoli revolver pod nos: "Roke kvisku!"

"Saj bi jih, gospod stražnik, pa so se mi naramnice strgale."

Konec sesalcev

Pod tem naslovom je imel ravnatelj najstarejšega živalskega vrta v Evropi, menažerije v Schombrunnu, prof. dr. Oton Antonius zanimivo predavanje.

V uvodu je ugotovil, da je to, kar imenujemo "svetovno zgodovino" in kar obsega približno 6000 let, v primeri z zemeljsko zgodovino, ki obsega najmanj 2 milijardi let, smešno kratak čas. A tudi če merimo z merilom zemeljske zgodovine, ima zadnje tisočletje in pred vsem zadnja stoletja velik pomen, kajti pripravila se katastrofa največje mere, prišel je konec dobe sesalcev.

Predavatelj je z neštetimi primeri pokazal, kako so puška, čelja in bolezn, ki jih razširjajo domačine živali, zdesetkale tudi sesalce, ki žive še svobodno življenje. Los, tur, bizont, divji konj in mnogi drugi sesalci bodisi ne žive več ali samo po milosti človeka. Alpski kozorog je v zadnjih letih narasel spet na kakšnih 4000 živali, toda pitejnski kozorog je že po vesti iz 1. 1914 popolnoma izginil. Brkata sera so skoraj popolnoma iztrebili strupi in pasti, namenjene lisicam. Jelen, srna, volk in bober životarijo.

V Južni Afriki so iztrebili Schonburgovega jelena, ohranili se nam je v eni sami fotografiji. Težka usoda čaka vse tri vrste nosorogov, ki še žive. V Srednji Aziji izumirajo bivol, slon, damjak, popolnoma je izginil divji osel. V Sahari ni bilovol in turov že dve sto let v severni Afriki so iztrebili kravo antilopo, plemenitega jelena in divjega osla. V Južni Afriki je že davno konec modre antilope, kvage (neke vrste ceber) in velikega nosoroga. Iz Vzhodne in Zapadne Afrike vidimo od časa do časa filme, ki kažejo presejalno velike črede slonov — toda ti posnetki so napravljeni brez izjeme v rezervacijah. Trgovina s slonovo kostjo trebi slone čedalje bolj.

Usoda živali in živalskih vrst je neredko odvisna od naravnost smešnih okoliščin. Ko so velike ptice v Južni Afriki začeli gojiti z največjo skrbjo, ko je pa pariška moda nekega

dne ta okras zavrnila, so poklali po farmah na tisoče nojev. V Severni Ameriki izumirajo bizont, kondor in neka posebna vrsta labodov. Popolnoma pa je izumrl beli žerjav in potujoči golob, ki je živel še pred kratkim v velikanskih jatah. To sicer niso sesalci, toda ptice so poleg sesalcev najbolj pomilovanja vredne žrtve človeške civilizacije. V Južni Ameriki izumira močvirni jelen, v Avstraliji kenguruj in volk vrečar. Posebno pozornost je posvetil dr. Antonius tudi kitu. Tudi ta žival, največja izmed vseh sesalcev, zavaljo pravega roparskega gospodarjenja hitro izumira.

Urednikova pošta

(Dolje z 2. strani)

hočemo pomagati beguncem iz fašističnih dežel. Tu v Ameriki imamo mnogo fašistov in če se ne bomo prebudili o pravem času, ako zavlada fašizem v Ameriki, bode mnoge hujše kakor v starem kraju. Rekla je, da se pozna, da so čehi že šli skozi bridko preizkušnjo, ker čehi so se odzvali paradi v velikanski večini. Čehi se zavedajo, da je njih država doživela grenke ure, zato bodo paradirali in pokazali, kako draga jim je demokracija in kako sovražijo fašizem. Ona pravi, da ima Poljska prav, ker se je postavila Hitlerju po robu, da je lahko Francijo in Anglijo sram, ker sta prodali Čehoslovakijo na tako nesramen način.

Ali se pa mi Slovenci, Jugoslovani zavedamo, da je sedaj naša dežela na vrsti, da pride v Hitlerjeve kremplje? Stavimo isto kakor čehi. Pridite na to parad, ker naša navzočnost, je naš protest.

Vsi, ki se boste vdeležili, bodisi z avtomobilom, ali na okrašenem vozu, da sta gotovo na 21 cesti in Euclid točno ob 1:00 uri popoldne. Ob 1:00 uri bodo policijski ustavili poulično železnico, buse in avtomobile, tako da bo prosta pot od 21 ceste in Euclid do Public Square.

Anna Urbas

Zaslužen mož

Ko je koncem leta 1934 pevovalja Združenih mladinskih pevskih zborov g. Louis Šeme

sprožil idejo za združenje mladinskih zborov, je bil na prvem sestanku za združenje navzoč, kot zastopnik in predsednik mladinskega zbora z Waterloo Rd. g. Joseph Žele. Vrli mož se je takoj močno strinjal in podpiral to idejo. Na prvi seji je bil soglasno izvoljen za blagajnika Združenih mladinskih pevskih zborov. Oproščeval se je, da bo delal kar največ v njegovi moči za združene zbore, toda da se mu ne bo mogoče, radi zaposlenosti redno udeleževati sej.

Preteklo je leto in bil je ponovno izvoljen za blagajnika, tako tudi tretje in četrto leto. Da, g. Žele je štiri leta zvesto deloval kot blagajnik Združenih mladinskih pevskih zborov. Svoje, in še več kot blagajniško delo je z veseljem točno in redno opravljal. Ni mu bilo škoda ne denarja, ne koraka, ne časa, ako zavladal fašizem v Ameriki, bode mnoge hujše kakor v starem kraju. Rekla je, da se pozna, da so čehi že šli skozi bridko preizkušnjo, ker čehi so se odzvali paradi v velikanski večini. Čehi se zavedajo, da je njih država doživela grenke ure, zato bodo paradirali in pokazali, kako draga jim je demokracija in kako sovražijo fašizem. Ona pravi, da ima Poljska prav, ker se je postavila Hitlerju po robu, da je lahko Francijo in Anglijo sram, ker sta prodali Čehoslovakijo na tako nesramen način.

Tudi pri zadnjih volitvah odbora so zastopniki želeli, da ostane g. Žele še naprej za blagajnika. G. Žele je pojasnil, da bi sicer rad še dalje obdržal ta urad, toda da mu je nemogoče. Prekoračil je že 70 leto in mu poleg svojega lastnega dela, ni mogoče točno vršiti še blagajniške dolžnosti združenih zborov. Zastopniki so seveda priznali g. sej in vedno bila pripravljena

želetu da je prezaposlen in so ga morali, če tudi ne radi, oprostiti.

Poleg drugih številnih slovenskih pogrebnikov ki ves čas podpirajo mladinske zbore z oglašaji se je odlikoval z aktivnostjo g. Žele — dobro poznan cenjeni javnosti, ker vodi pogrebniški zavod, že dolgo vrsto let na vogalu Addison Rd. in St. Clair avenue. Pred par tedni so pa otvorili nov zavod takoj zraven svojega stanovanja na E. 152 Street blizu Waterloo Rd. Na dan odprtja so številni prijatelji poslali preko 25 kosaric cvetlic in nešteto telegramov častitk, pisem, itd. Novi želetovi prostori so zgrajeni po najbolj modernih načrtih in so tako tudi moderno opremljeni.

G. želeto odbor, mladi pevci, pevke in stariši želijo še dolgo let zdravega zadovoljnega življenja v krogu svoje družine. Vaše ime, g. Žele, bo vedno beleženo kot ime izmed najbolj navdušenih in aktivnih delavcev za mladinske zbore.

Ob tej priliki naj še omenim, da zasluži častno priznanje za svoje delo in trud tudi Mrs. Justina (Žele) Girod, mlajša želetova hčerka. Justina je bila očetu v veliko pomoč pri delovanju za mladinske zbore. Delala je prostovoljno na vsaki prireditvi, udeležila se je vseh važnejših sej in vedno bila pripravljena

storiti karkoli za korist zborov. Združeni mladinski pevski zbori se zavedajo velikega dela, katerega ste storili za nje in so Vam iz src hvaležni in so prepričani, da ostanete še dalje zvesti prijatelji te zbrane, slovensko pojoče mladine.

Ančka Traven

St. Clair Rifle in Hunting Klub

Tem potom naznanjamo članstvu, da bomo v nedeljo 14. maja prvič streljali na farmi, to se pravi, na svoji lastni farmi. Ob enem bo tudi seja. Zato vas opozarjam, da pridete vsi jutraj na farmo, dopoldne bomo namreč delali, popoldne pa streljali. Ob enem vabimo tudi druge

NAZNANILO

Vsemu cenjenemu občinstvu naznanjamo, da smo ravnokar dobili nove vzorce za obleke in površnike. Naročite vaše obleke sedaj. — Se priporočamo.

Chas. Rogel

6526 St. Clair Ave.

V nedeljo 14. maja je MATERINSKI DAN

Vsako leto se enkrat še posebno spominjamo naših ljubih mater in sicer drugo nedeljo v mesecu maju, ko se zbuja narava, ko se pojavijo cvetlice, ki so najbolj nežen dar za naše matere.

Gotovo se bo vsaka hči in vsak sin spominjal tudi letos svoje matere. In vsaka mati je iskreno hvaležna svojim hčeram in sinovom, ako jo obdarijo na Materinski dan s cveticami.

Pri nas imamo polno zalogo najbolj izbranih cvetlic za Materinski dan. Dobite lahko cvetlice sveže in umetne, cvetlice v posodah ali odrezane. Največja izbira krasnih cvetlic v slovenski naselbini.

In cene letos niso posebno visoke. Postrežba je hitra in točna. Naročila vam pripeljemo na dom, da tako veselo presenetite svojo mater, kateri je ta dan posvečen.

Ako želite cvetlice za Materinski dan, oglašite se pri

Jim Slapnik st.

SLOVENSKA CVETLICARNA

6102 ST. CLAIR AVE. Henderson 1126

SAMO ENA TRGOVINA

The MAY Co.

36,000 parov
moških nogavic

prej 35c, 50c, 55c, \$1.00

Svilene, fancy Lisles, solidne barve, 12-Strand pristna svila, volnene, poletne, Lisle in Rayon. Svila in Rayon. Full-Fashioned svila in lisles. Swiss Embroidered Clocks. Genuine 6x3-Rib Lisle Shorties. Lepota, varijeta, posebna vrednost. Vaša izbira po

29c par

10,000 parov ... 1.00 vrednost
3,400 parov ... 55c vrednost
15,600 parov ... 50c vrednost
7,000 parov ... 35c vrednost

Mere 9 1/2 do 13

Fina kvaliteta in lepota teh nogavic je taka, da se ne da opisati. Narodno poznane "Wear-Resist" nogavice izdelane po največjem izdelovalcu finih moških nogavic v deželi. Drugi poznani izdelki, priznani radi fine kvalitete. 36,000 parov nogavic, 35c, 50c, 55c in 1.00 kvalitete za samo 29c par. Zasebniki kot trgovci bodo priznali, da je to najbolj sijajna razprodaja in resnična prilika cele sezone. Bodite tu jutri ob 9:30 zjutraj, ko se trgovina odpre. Seveda, take posebnosti se ne bo ponovilo. Sedaj ali nikoli — ako hočete izrabiti priliko dobiti prave prihranke na moških nogavicah.

Naročila po telefonu ali pošti dobijo hitro postrežbo ... pokličite CHerry 3000

Želimo, da nam dopustite, da nadomestimo prilično enako izbero kot si jo naročite, ob slučaju, da je prva že pošla.

S poštnim naročilom, dodajte 3% državnega prodajnega davka

The May Company ... Street Floor ... Ontario in Euclid

Nekaj posebnega!

Naročite še danes!

VSAKEMU, ki naroči Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1939, pošljemo ...

PAKORAMO SVETOVNE RAZSTAVE v javnih razstavah po vsej svetovni razstavi. Na razstavi v New Yorku bo ZEMLEVID MESTA NEW YORKA, na katerem so označene vse velike ceste in ulice avtomobilskih cest, parki itd. Na njem je seznam znamenitih postojl, cerkev, nabavišnikov, univerz, gledališč, kopalnic in le tovari. Zemeljvid meri 13 x 25 inč.

Izšel je

Slovensko-Amerikanski
KOLEDAR
1939

POVESTI ZGODOVINA HUMOR
ZEMLEPISJE GOSPODINJSTVO
NARAVOSLOVJE
RAZNOTEROSTI NAVODILA

50c s poštnino

Ne zamudite te prilike!

Slovenic Publishing Co.
216 West 18th Street New York, N. Y.

FR. REMEC

13

KRALJ MATJAŽ

ZGODOVINSKA POVEST

Smrtna tišina je vladala v cerkvi. Ljudje so kar strmeli. Samo zdaj je kdo malo pokimal, kakor bi hotel Erazmovim besedam pritrditi, vsi pa so poslušali z napeto pozornostjo in vsi pogledi so viseli na Erazmu, tudi ko je zapustil prižnico in odšel iz cerkve. Šele ko je bil zunaj, so ljudje vstali in zdaj je tudi zašumelo po cerkvi, kakor še nikdar prej. Sodnikova Anka pa je, obrniviši se z jasnimi očmi h gospe Angeli, vzkliknila: Ali ni bilo to lepo? Ali se vam ni zdelo, kakor da je prišel sv. Duh v cerkev?

Erazem si nikakor ni domisljal, da je s svojim govorom že dosegel kak uspeh. Rimski nauki so bili tekom stoletij prešli ljudstvu v kri in meso. Ljudstvo ni o teh naukih nikdar premisljalo, niti o najvažnejših ni imelo jasnega pojma. Erazem si je hotel s svojim govorom, v katerem je v naglici očrtal nekaj tistih naukov, po katerih se je protestantizem razločeval od katolicizma, samo vrata odpreti v hiše kmetskega ljudstva in med ljudmi vzbuditi željo, da se o Kristusovih naukih pouče in jih spoznajo. In ta svoj namen je popolnoma dosegel.

Vsako prosto uro je porabil Erazem, da je hodil po vaseh od hiše do hiše in ljudem razlagal evangeljske resnice ter jih opozoril na vse to, v čemer se je rimska cerkev oddaljila od Kristusovih naukov. Časih je izostal kar po več dni in tedaj so ljudje hodili vpraševat v grad, kdaj se vrne, tako težko so ga pogrešali.

Polhovgrški župnik se za to versko gibanje ni dosti menil. Bilo mu je najljubše, da so mu ljudje plačevali, kar so bili dolžni dajati, sicer pa jim je pustil, naj verjamejo kar hočejo, in je bil zadovoljen, da so njega v miru puščali.

Vrhniški župnik Juri Kozina pa ni bil tako malomaren, kakor njegov polhovgrški tovariš. Čim so se začele pojavljati posledice Erazmove in Magajnovne agitacije, čim so ljudje nehali hoditi k maši ali se branili obhajila samo v eni obliki ter niso več hodili k spovedi, je začel vrhniški župnik borbo proti novemu gibanju in pomagali so mu pri tem menihi iz Bistre.

Vsako nedeljo in vsak praznik je na vseh prižnicah grmel in treskalo proti krivovercem in "sovražnikom Kristusovim", kakor so papisti imenovali pristaje Magajnovne in Erazmove, a s tem se je ljudstvo samo vzpodbudilo, da je s toliko večjo verno začelo pretresati verska vprašanja in se čim tesneje oklepali te ali one stranke.

Kmalu so bila verska nasprotja prikipela do viška in ogenj, ki se je širil po vsi Notranjski, je postal tak, da je celo patra Celestina v bistriškem samostanu spreletela groza, kadar ga je ugledal.

Protestantsko gibanje na Kranjskem je bilo v tistem času v najbolj kritičnem stadiju. Dasi je bilo že staro skoro sedemdeset let, vendar doslej ni bilo zakonito priznano. Začelo se je bilo že na kraju 16. stoletja. Kranjska je bila izza davnih časov v tesni zvezi z Italijo in Nemčijo, in vsak duševni pojav v teh deželah je našel na Kranjskem živahen odmev. "Krivoverstvo" kakor se je tedaj imenovalo vsako nasprotovanje rimski duhovščini, je na Kranjskem vedno cvetelo, in komaj se je začelo v Nemčiji reformacijsko gibanje, že se je pojavilo tudi na Kranjskem. Prvotno je bilo to gibanje naperjeno samo

je Ferdinand izdal svoj patent proti novim naukom: kdor kaj uči, kar je v nasprotju z nauki rimske cerkve, je krivoverec in se kaznuje na telesu in na življenju, njegovo imetje zapade vladarju, dotičnik postane človek brez časti, ki ne more nobene službe opravljati, ne sme izvrševati nobene obrti, ne tožiti, ne testirati, ne podedovati, njegova hiša se podere in njegovo truplo se ne pokoplje v blagoslovljeni zemlji.

Zdaj so hodile po deželi posebne komisije, ki so kaznovale "krivoverce", sežigale knjige, odstavljale duhovnike, ki so učili protestantske nauke, in neusmiljeno preganjale vse, ki so se kdaj zagrešili proti rimski cerkvi in njenim služabnikom.

In vendar ni to imelo drugega uspeha, kakor da se je sovražstvo proti papistom še poglobilo in se obrnilo tudi proti vladarjem. Ferdinand I. je bil primoran izdati 3. septembra 1546 patent, s katerim je ukazal, uničiti vse njega in njegovega brata Karola zasramujoče spise, s katerimi so bile vse dežele preplavljene, in razširjalce kaznovati.

Reformacijsko gibanje je med tem že zadobilo določeno versko obliko. Na državnem zboru v Avgsburgu je bila 25. junija 1530 predložena cesarju spomenica, v kateri je bil označen razloček med rimsko vero in med evangeljskimi nauki — Takozvana avgsburška konfesijska. Tudi zastopniki kranjske dežele na državnem zboru so se izrekli za avgsburško konfesijsko in jo takorekoč v imenu kranjskega prebivalstva sprejeli za svojo. Ze naslednje leto sta kanonika Primož Trubar in Pavel Wiener v Ljubljani oznanjevala nauke avgsburške konfesijske in začela deliti sv. obhajilo v obeh oblikah. Škof Tekstor, prijatelj Loyolov, je dosegel, da so bili vsi glavni pomočniki Trubarjevi, duhovniki in posvetnjaki, vrženi v ječo in Trubarju se je le slučajno posrečilo pobegniti. Ali protestantizem na Kranjskem s tem še ni bil ubit. Trubar je pobegnil v Nemčijo in tam položil temelj slovenski književnosti ter z literarnimi deli pospeševal protestantizem, doma pa so se našli novi močje, ki so nadaljevali njegovo delo.

(Dalje prihodnjé)

Oglašajte v —
"Enakopravnosti"

POČASTITE VAŠO MATER

na Materin dan, v nedeljo, 14. maja

Veliko zalogo krasnih cvetlic, v lončkih in narezanih, bomo imeli na izbero v nedeljo. Cene so zelo zmerne. Zelo hvaležna vam bo mati, ko bo prejela vaš dar v obliki krasnega šopka, ki ji bo izrazil vašo najnežnejšo čustva.

JAS. A. SLAPNIK JR.

CVETLICE ZA VSE NAMENE

6620 St. Clair Avenue

HEnderson 8824

(4)

TA KUPON

z ostalimi za tekoči teden, s 49 centi, opravičijo osebo do treh malih krožnikov za sadje. Zamenjate lahko te kupone v našem uradu. Nobenih naročil ne sprejemamo po pošti.

IME _____

Naslov _____

Mesto _____

Metropolitan poroča svojim zavarovancem—

SIJAJNI USPEHI LETA 1938

dobrobit svojim 29 milijonom zavarovancev, čijih zavarovalnina s to družbo je znašala \$22,612,000,000 konci zadnjega leta.

Leta 1938 je bilo izplačanih zavarovancem in dedičem nad \$566,300,000, dočim je bilo dodanih \$176,000,000 postavno določenim skladom za izplačilo obveznosti, ki se bodo pojavile v prihodnjih letih z ozirom na sedanje zavarovalnine. Izplačane dividende 1938 so znašale \$103,940,000. Še večja vsota—\$118,042,000—je bila spravljena za izplačilo dividend leta 1939.

Metropolitan je izplačala izza letu 1927 več kot \$5,000,000,000 zavarovancem in dedičem.

Več kot za \$1,800,000,000 življenjske zavarovalnine tvori 3,330,151 novih polic, izdanih prejšnje leto.

IMOVINA

Vladine jamsčine	\$ 933,919,346.89
Ameriška vlada	\$868,608,893.16
Kanadska vlada	65,310,453.73
Drugi bondi	1,768,541,971.20
Ameriški državni in občinski	117,430,070.53
Kanadski okrajni in občinski	104,610,612.32
Železniški	590,984,033.71
Javne potrebnosti	589,927,007.34
Industrijski in razni	365,590,247.39
Delnice	88,452,477.37
Razen \$24,588.78 so vse prednostne ali zajamčene.	
Posojila na posestva	979,562,124.02
Farme	\$ 73,800,886.26
Druga lastnina	905,761,237.77
Posojila na police	526,263,387.92
Lastovano zemljišče	392,187,370.22
Vključuje zemljišče za Družbino uporabo.	
Gotovina	108,817,444.71
Neizplačane in odložene premije	84,974,718.06
Obresti zapadle in narasle, itd.	60,181,576.49
SKUPAJ	\$4,942,900,416.98

OBVEZNOSTI

Postavno določene rezerve za police	\$4,317,868,342.00
Vsota z obrestmi in bodočimi premijami bo zajamčila izplačilo polic.	
Dividende zavarovancem	
Položene na stran za izplačilo leta 1939	118,042,832.00
Rezerve za bodoča plačila na dodatne pogodbe	90,504,443.44
V zalogi za terjatve	21,155,521.99
Vključno nezavršene terjatve zaradi pomanjkanja dokazov in preračunana vsota nejavljenih terjatev.	
Druge zavarovalniške obveznosti	38,480,722.21
Vključno rezerve za nezgodno in zdravstveno zavarovanje, dividende puščene Družbi, vnaprej plačane zavarovalnine itd.	
Razne obveznosti	43,457,484.19
Obveznosti, ki niso zgoraj vključene.	
Prebitek in splošna voluntarna rezerva	313,391,071.15
Ta rezerva je varnostno poročstvo—zaščita proti priletitjem, ki jih ni mogoče predvidevati.	
SKUPAJ	\$4,942,900,416.98

Skupna življenjska zavarovalnina v veljavi

Navadna	\$11,556,261,130
Industrijalna	7,560,310,755
Skupinska	3,505,825,709
SKUPAJ	\$22,612,403,594
Nezgodna in zdravstvena zavarovalnina	
Tedenske nagrade	\$ 18,500,602
Nagrade na glavnico	\$ 1,449,927,200

Plačila dedičem in zavarovancem

Industrijalna	\$241,946,643.12
Navadna	260,990,746.69
Skupinska življenjska, zdravstvena in letna	60,703,229.57
Osebn, nezgodna in zdravstvena	2,715,671.05
SKUPAJ	\$566,356,290.43
Število novih izdanih polic	3,330,151

Metropolitan Life Insurance Company

(V ZAJEMNA DRUŽBA)

FREDERICK H. ECKER, Chairman of the Board LEROY A. LINCOLN, President

1 Madison Avenue, New York, N. Y.

DIREKTORJI

JOSEPH P. KNAPP, New York, N. Y.
Chairman of the Board
Crowell Publishing Company

FREDERICK H. ECKER, New York, N. Y.
Chairman of the Board
Metropolitan Life Insurance Company

JOHN ANDERSON, New York, N. Y.
Chairman, Executive Committee
Charles Pfizer & Co., Inc.

ALANSON B. HOUGHTON, Corning, N. Y.
Member, Follansbee, Shorey and Schupp
Attorneys at Law

JOSEPH P. DAY, New York, N. Y.
President, Joseph P. Day, Inc., Real Estate
Attorneys at Law

LANGDON P. MARVIN, New York, N. Y.
Member, Emmet, Marvin and Martin
Attorneys at Law

L. A. TASCHEREAU, Quebec, Canada
Member, Tascherrou, Parent, Tascherrou
and Cannon, Attorneys at Law

CHARLES M. SCHWAB, New York, N. Y.
Chairman of the Board
Bethlehem Steel Corporation

WILLIAM L. DEBOST, New York, N. Y.
President, Union Dime Savings Bank

JEREMIAH MILBANK, New York, N. Y.
DALTON CORRY COLEMAN
Montreal, Canada, Senior Vice-President,
Canadian Pacific Railway

NEWCOMB CARLTON, New York, N. Y.
Chairman of the Board
Western Union Telegraph Company

LEROY A. LINCOLN, New York, N. Y.
President, Metropolitan Life
Insurance Company

HARRY W. CROFT, Greenwich, Conn.
THOMAS H. BECK, New York, N. Y.
President, Crowell Publishing Company

WALTER EWING HOPE, New York, N. Y.
Member, Milbank, Tweed and Hope
Attorneys at Law

SAMUEL W. FORDYCE, St. Louis, Mo.
Member, Fordyce, White, Mayne, Williams
and Hartman, Attorneys at Law

CARROLL S. MERRIAM, Topeka, Kans.
Director, Reconstruction Finance Corporation,
and Chairman of the Board,
Central Trust Company of Topeka

GEORGE MCANENY, New York, N. Y.
Chairman of the Board
Title Guaranty and Trust Company

ROBERT V. FLEMING, Washington, D. C.
President and Chairman of the Board
Riggs National Bank

FREDERIC W. ECKER, New York, N. Y.
Vice-President
Metropolitan Life Insurance Company

WINTHROP W. ALDRICH, New York, N. Y.
Chairman of the Board
Chase National Bank of New York

EDWARD R. STETTINIUS, Jr., N. Y. C.
Chairman of the Board
United States Steel Corporation